

Lausunto

19.06.2025

Asia: VN/30743/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä sekä luonnoksista erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen ja päivystysasetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit ehdotetusta leikkauksista ja tiettyjä lääketieteellisiä toimenpiteitä koskeva valtioneuvoston asetuksesta. Onko ehdotettu asetusta selkeä ja toimeenpantavissa, ja onko siinä huomioitu oleelliset asiat? Ellei mielestänne ole, miten sitä pitäisi muuttaa?

Suomen Kätilöliitto on huolissaan alueellisista vaikutuksista niin potilaisiin kuin henkilökuntaan. Leikkaustoiminnan ja anestesiayksiköiden karsiminen heikentää alueellista palvelusaantia. Karsimisen vaikutuksia tulisi arvioida pitkällä aikavälillä, etenkin, jos palveluita kuitenkin ostetaan muilta palveluntuottajilta.

Pidämme tärkeänä, että hoidon tarvetta ja potilaan hoitosuunnitelmaa tehdessä arvioidaan huolellisesti soveltuuko leikkaus tai toimenpide sekä sen edellyttämä yleisanestesia tai puudutus tehtäväksi hänelle 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla. On tärkeää päättää leikkauksesta tai toimenpiteestä yhteistyymäryksessä potilaan kanssa ja varmistaa riittävä potilasohjaus. Lisäksi jatkohoidon saaminen ja komplikaatioiden varalta päivystyksellinen hoito tulee turvata.

Kommentit erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen 4 §:n muutosehdotuksesta (psykoterapeuttisiin ja psykososiaalisiin menetelmiin liittyvä työnjako)

Kätilöliitto pitää mielenterveyspalveluiden saatavuuden kehittämistä erittäin tarpeellisena. Psykoterapeuttisten ja psykososiaalisten menetelmien arviointi ja osaamisen ylläpito valtakunnallisessa yhteistyössä on tärkeää, kuten myös menetelmien käyttöä koskeva perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon työnjaon suunnittelu ja yhteen sovittaminen yhdessä yhteistyöalueen hyvinvointialueiden kanssa. Kannatamme esitystä.

Tuomme lisäksi esiin, että sairaanhoitajat ja kätilöt tarvitsevat erikoistumiskoulutuksia, mukaan lukien psykiatrisen ja mielenterveyden hoitotyö. Ne on turvattava sosiaali- ja terveysministeriön suositusten mukaisesti.

Kommentit muista keskittämisi- ja päivystysasetuksen muutosehdotuksista

Synnytyksiä koskeva poikkeuslupamenettely:

Kätilöliitto on aiemmin lausunut, että Suomen synnytyssairaalamverkostoa ei tule harventaa (https://suomenkatiloliitto.fi/wp-content/uploads/2025/06/06_Suomen-Katiloliiton-lausunto-HE_149_2024-1.pdf) ja esittänyt huolensa yhdenvertaisesta synnytyspalveluiden saamisesta. Suomen Kätilöliitto huomauttaa, että noin tuhannen synnytyksen vähimmäismäärä ei perustu tieteelliseen näyttöön. Maantieteellisistä syistä on välttämätöntä turvata synnytyspalveluiden järjestäminen myös pienissä sairaaloissa. Nykyistä 21:n synnytyssairaalan verkostoa ei tule enää harventaa. Perheiden valinnan mahdollisuuksia ja turvallisuuden tunnetta ei tule enää vähentää. Synnyttäjän ja vauvan turvallisuutta uhkaavien suunnittelemattomien sairaalan ulkopuolisten synnytysten määrää ei tule lisätä synnytysyksiköitä lakkauttamalla. Synnytyspalveluita ei voi korvata ensihoitopalveluilla. Matkasynnytys ei ole turvallista ja laadukasta synnytyksen hoitoa.

Suomen Kätilöliiton näkökulmasta poikkeuslupamenettely ei takaa koko maan väestölle yhdenvertaisia, laadukkaita ja turvallisia synnytyspalveluita. Yhdenvertaisten palveluiden turvaaminen kaikille kansalaisille on erittäin tärkeää. Pitkät etäisyydet tulee huomioida niin, että potilaat/asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun oikea-aikaisesti ja pääsevät päivystykseen ja synnytyspalveluihin niitä tarvitessaan.

Oinonen Päivi
Suomen Kätilöliitto - Finlands Barnmorskeförbund ry